

Omgevingsdienst
West-Holland

Jaarverslag Verbijzonderde Interne Controle

25 maart 2025
Status *(concept v 1.3)*

COLOFON

Datum 25 maart 2025
Opgesteld door Gina Hoek / Issam Nali
Vastgesteld door Edwin van Os, concerncontroller
Versie Concept V 1.3

Omgevingsdienst West-Holland

Vondellaan 55
2332 AA Leiden

T 071-408 3100

W www.odwh.nl

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Verbijzonderde interne controle	5
2 Inkoop en aanbesteden	7
2.1 2.1 Inleiding	7
2.2 Controle	7
2.2.1 Toegepaste selectiemethodiek	7
2.2.2 Bevindingen	7
2.3 Aanbevelingen	8
3 Salarisproces/personeel	9
3.1 Inleiding	9
3.2 Controle	9
3.2.1 Toegepaste selectiemethodiek	9
3.2.2 Bevindingen	9
3.3 Aanbevelingen	10
4 Mutaties financiële administratie	11
4.1 Inleiding	11
4.2 Controle	11
4.2.1 Toegepaste controle systematiek	11
4.2.2 Bevindingen	11
4.3 Aanbevelingen	12
5 Gemeentelijke bijdragen	13
5.1 5.1 Inleiding	13
5.2 Controle	13
5.2.1 Toegepaste selectiemethodiek	13
5.2.2 Bevindingen	13
5.3 Aanbevelingen	13
6 Begrotings- en kredietwijzigingen	14
6.1 Inleiding	14
6.2 Controle	14
6.2.1 Controle systematiek	14
6.2.2 Bevindingen	14
6.3 Aanbevelingen	16
7 Opvolging managementletter en accountant	17
7.1 Adviezen 2023	17
7.2 Adviezen 2024	18
8 Frauderisicoanalyse	21

MANAGEMENTSAMENVATTING

Voor u ligt het jaarverslag van de Verbijzonderde Interne Controle 2024 (lees interne controle). Het jaar 2024 is gewerkt aan het verzamelen en actualiseren van alle kaders en beleidstukken. De meeste van deze stukken zijn vastgesteld en in werking gegaan. Daarnaast is er gewerkt aan de aandachtspunten die we kregen van de accountants.

Uit de interne controle kunnen we de volgende algemene conclusie trekken:

Algemene conclusie

Uit de interne controle zijn geen onrechtmatigheden gebleken. Er zijn echter wel mogelijkheden voor verbeteringen in de interne beheersing en daarbij behorende processen.

De primaire processen bij de dienst bieden voldoende waarborgen voor de rechtmatige totstandkoming van financiële beheershandelingen.

Uit de interne controle is wel gebleken dat de processen en controle op sommige onderdelen nog scherper kunnen worden gemaakt. Dit is niet alleen een kwestie van processen en systemen maar ook van cultuur. Het “In Control” zijn staat en valt met het gedrag van mensen. Daarom is het advies om ook in te zetten op bewustzijn binnen de organisatie over bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

In het afgelopen jaar heeft de dienst veel veranderingen doorgevoerd. De controles konden dit jaar op een sneller manier worden uitgevoerd, omdat we veel zaken hebben geautomatiseerd. Rapporten werden sneller uitgevoerd omdat het systeem beter is ingericht. De dienst maakt meer gebruik van alle tools die we in huis hebben om deze controles uit te voeren.

Samengevat komen de volgende adviezen uit de interne controle:

- Het bewustzijn binnen alle geledingen binnen de dienst van wat “In Control” zijn is, is verbeterd. Echter vraagt dit constante aandacht.
- Zorg voor verwerking van de aanbevelingen uit dit controleplan in de processen.

1 INLEIDING

De verantwoordelijkheid voor rechtmatigheidscontroles ligt nu bij het dagelijks bestuur in plaats van bij de accountant. Deze verandering in rechtmatigheidsverantwoording komt voort uit de aanbevelingen van de commissie-Depla, die op verzoek van het VNG-bestuur advies gaf over de vernieuwing en aanpassing van het BBV.

Verschuiving taken accountant naar Verbijzonderde Interne Controle

De wetswijziging betekent een verschuiving van accountantstaken naar Financiën. We willen de 'verbijzonderde interne controle' stapsgewijs naar een hoger niveau brengen, met focus op hogere eisen. Hoewel de verbijzonderde interne controle belangrijk is voor de rechtmatigheid, is het aan de hele organisatie om rechtmatig te handelen.

Verandering in rolverdeling tussen raad en college

De rechtmatigheidsverantwoording beïnvloedt de rolverdeling tussen raad en college. Het controleprotocol stelt verantwoordingsgrenzen en rapportagetoleranties vast. De raad kan grenzen tussen 0% en 3% instellen, wat gevolgen heeft voor interne controles en werkprocessen.

Goedkeuringstolerantie (Strekking van de controleverklaring)	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van de lasten)	≤ 1% (€ 239.960)	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van de lasten)	≤ 3% (€ 719.880)	> 3% < 10%	≥ 10%	-

Rechtmatigheidsverantwoording in jaarrekening

De rechtmatigheidsverantwoording maakt deel uit de jaarrekening, zoals voorgeschreven door de wetgever. Dit gaat verder dan een technische formaliteit; we willen het integreren in het bredere verhaal naar algemeen bestuur.

Belang van interne controle

Een goed opgezette interne controle is cruciaal voor planning en control. Het biedt inzicht in de kwaliteit van bedrijfsvoering, verbetert processen continu en stelt ons in staat tijdig bij te sturen. Vanaf 2024 rapporteren we elke zes maanden over belangrijke bevindingen en prioriteiten voor efficiënte organisatieverbetering.

Ontwikkelingen in interne controle

Belangrijke ontwikkelingen, zoals decentralisaties, digitalisering, auditverplichtingen, verplichte rechtmatigheidsverantwoording en aandacht voor automatisering, hebben invloed op onze interne controle. Hogere eisen van de Autoriteit Financiële Markten hebben financiële impact en vereisen aandacht voor interne beheersing.

1.1 VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE

Bij interne controle gaat het over de rechtmatige verantwoording van financiële beheershandelingen. Om de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen vast te kunnen stellen, zijn brondocumenten noodzakelijk waaruit blijkt dat bevoegde personen met inachtneming van de geldende voorschriften hebben gehandeld. De brondocumenten worden bij de dienst in het documentmanagementsysteem van de dienst opgeslagen.

Waarom interne controle?

Interne controle wordt uitgevoerd om te onderzoeken of de financiële transacties bij de dienst rechtmatig tot stand zijn gekomen, hoe de interne beheersing functioneert en waar mogelijkheden voor verbetering zijn. Door de te onderzoeken financiële transacties af te stemmen met de accountant kan tevens een bijdrage geleverd worden aan beperking van de accountantskosten in het kader van de jaarrekeningcontrole. Dit zal verder worden afgestemd met de externe accountant. Financiële transacties maken altijd onderdeel uit van een specifiek proces. De onderzochte processen zijn:

- Inkoop en aanbesteden
- Salarisproces/personeel
- Mutaties financiële administratie
- Gemeentelijke bijdragen
- Begrotings- en kredietwijzigingen

De (verbijzonderde) interne controle heeft in beginsel plaatsgevonden op de volgende vier criteria:

Controle	Omschrijving
Controle A	Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures
Controle B	Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden
Controle C	Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking
Controle D	Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage

Waar nodig is er een criterium bijgevoegd. Deze zal dan beschreven zijn en gemotiveerd waarom deze is toegevoegd.

We zijn in ontwikkeling en blijven de interne controle verbeteren. Hierbij houden we ook rekening met de drie belangrijke rechtmatigheidscriteria:

- Begrotingscriterium – Zijn de uitgaven en inkomsten in overeenstemming met de goedgekeurde begroting?
- Voorwaardencriterium – Voldoen de transacties aan de gestelde voorwaarden en wettelijke verplichtingen?
- Criterium misbruik en oneigenlijk gebruik – Worden misbruik en oneigenlijk gebruik van middelen voorkomen en beheerst?

De conclusie wordt weergegeven doormiddel van onderstaande kleuren. In de begeleidende tekst staat meer uitleg over de bevindingen.

	Niet conform		Gedeeltelijk conform		Conform
--	---------------------	--	-----------------------------	--	----------------

Echter is ervoor gekozen om ook kritisch te kijken naar de stand van zaken naar aanleiding van de reorganisatie en de voortgang van dit proces.

2 INKOOP EN AANBESTEDEN

2.1 2.1 INLEIDING

Voor het inkoop en aanbesteden was het jaar 2024 een jaar van verdere doorontwikkeling. Er zijn verschillende aanbestedingen proces opgestart en deze waren met succes afgerond.

2.2 CONTROLE

2.2.1 Toegepaste selectiemethodiek

Bij het inkoopbeleid is de spendanalyse toegepast met de volgende selectiemethodiek:

- Integrale controle op > € 50.000
- Steekproef op restpopulatie. Selectie gemaakt door de externe accountant.

2.2.2 Bevindingen

Controle	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Het vastgestelde beleid is conform de thans geldende regelgeving op het gebied van Inkoop- en Aanbestedingsbeleid.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Uit de steekproef is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt. Echter in sommige gevallen is afgeweken van geldend beleid inzake inkoop- en aanbestedingsbeleid (zie hieronder).	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	De steekproef toont aan dat overeenkomsten correct zijn verwerkt in de financiële administratie, maar er is verbetering nodig in de registratie van verplichtingen en betalingen.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Uit de steekproef is gebleken dat de informatievoorziening niet geheel op orde was.	

Uit de controle kunnen de volgende bevindingen worden gerapporteerd:

Uit de integrale controle op de aanbestedingen is er één leverancier als onrechtmatig aangemerkt waar dit niet te wijten is aan de dienst.

Voorwaardencriterium	Bedrag
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed:	€ 0

Visma Roxit B.V.

In 2024 zijn er kosten van € 50.229 gemaakt voor Visma Roxit B.V. Deze uitgave is niet onderworpen aan een aanbestedingsprocedure vanwege de monopolypositie van de leverancier: deze specifieke dienst, wordt slechts door één partij aangeboden. Een onderzoek van de overkoepelende dienst van alle omgevingsdiensten (ODNL) heeft aangetoond dat er momenteel geen andere haalbare opties zijn.

Standpunt en onderbouwing:

ODWH ondersteunt de keuze om geen aanbestedingsprocedure te volgen voor de kosten van Visma Roxit B.V. gezien het bestaande monopolie op deze specifieke dienst. Het onderzoek uitgevoerd door ODNL bevestigt dat er momenteel geen andere haalbare opties zijn dan het gebruik van de diensten van Visma Roxit B.V. Dit wordt ondersteund door documentatie en bevindingen van het onderzoek, die zijn opgenomen in het rapport van ODNL.

Weerlegging van tegenargumenten:

Hoewel het ontbreken van een aanbestedingsprocedure mogelijk tot discussie kan leiden, wordt dit gerechtvaardigd door het bestaande monopolie op de dienst. Het onderzoek van ODNL biedt objectief bewijs dat er momenteel geen alternatieven zijn.

Conclusie:

Op basis van de huidige situatie en het onderzoek van ODNL is het standpunt van ODWH om geen aanbestedingsprocedure te volgen voor de kosten van Visma Roxit B.V. gerechtvaardigd. ODWH blijft zich echter inspannen om mogelijke alternatieven te onderzoeken. ODNL heeft opnieuw een onderzoek gedaan naar mogelijke alternatieven. De uitkomst hiervan is dat er op dit moment geen andere oplossing is.

Bevindingen

Bij één dossier is geconstateerd dat ze in strijd waren met regelgeving. Voor deze dossier heeft de dienst een onderbouwing aangegeven en beheersmaatregelen getroffen.

2.3 AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1

Zorg voor duidelijke processen, borging van bevoegdheden (vier-ogenprincipe) en controle of de juiste documenten en verplichtingen worden gebruikt. Zorg daarnaast voor heldere rapportages.

Aanbeveling 2

Zorg ervoor dat alle stukken bijvoorbeeld offerte/contracten/ afspraken tijdig in de desbetreffende dossiers worden opgeslagen.

3 SALARISPROCES/PERSONEEL

3.1 INLEIDING

De reorganisatie en de voorbereiding daarvan heeft een behoorlijke last gelegd op het team Human Resources. Ze hadden te maken met het implementeren van de nieuwe organisatie en daarbij behorende organisatiestructuur en de going-concern werkzaamheden.

3.2 CONTROLE

3.2.1 Toegepaste selectiemethodiek

Om inzicht te krijgen in de mutaties binnen dit proces, wordt elk kwartaal een steekproef van 10 mutaties genomen. De focus ligt op de controle van kosten nauwkeurigheid.

3.2.2 Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Besluiten worden conform regelingen en processen uitgevoerd.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Gebleken is dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	In de steekproef zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Uit de steekproef is gebleken dat de informatievoorziening in het jaar 2024 divers was en geen eenduidig beeld gaf. Echter na doorvragen en uitzoeken bleek dit niet te leiden tot onregelmatigheden.	

Na controle van de tweede helft van 2024 bleek dat nieuwe mutaties waren toegevoegd aan de al gecontroleerde eerste helft van 2024. Daarom is besloten om alle nieuwe loonmutaties in de eerste helft van het jaar te controleren. Uit de steekproef bleek dat alle besluiten correct zijn genomen en verwerkt, zonder onregelmatigheden.

Ook de verwerking van de mutaties in de salarisadministratie en de aansluiting met het grootboek is gecontroleerd en conform bevonden.

Bevindingen

Geen onregelmatigheden geconstateerd, wel werd de controle bemoeilijkt door het niet op een eenduidige manier vastleggen.

Bevindingen

Er zijn nieuwe loonmutaties toegevoegd aan de eerste helft van 2024. Terwijl we al een controle hebben uitgevoerd en hierover was gerapporteerd.

3.3 AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1

Zorg voor maandelijkse aansluitingen met toelichting en een goede vastlegging hiervan.

Aanbeveling 2

Elke kwartaal wordt een soft afsluiting van de loonmutaties uitgevoerd. Nieuwe loonmutaties moeten in de huidige maand worden toegevoegd. De VIC'er wordt geïnformeerd door de afdeling HR over de nieuwe wijzigingen.

4 MUTATIES FINANCIËLE ADMINISTRATIE

4.1 INLEIDING

De financiële administratie is mede door het invoeren van inkoopverplichtingen en reserveringen eenduidig en verbeterd. Er is gekeken naar de diversen processen en waar nodig zijn er aanpassingen gedaan om zo het proces te versnellen en verbeteren. Uit de controle is gebleken dat dit echt zijn vruchten afwerpt en dat er gebouwd wordt aan de volgende stap van de doorontwikkeling.

4.2 CONTROLE

4.2.1 Toegepaste controle systematiek

Bij de controle van de financiële mutaties is gebruik gemaakt van een mix van systeem- en gegevensgerichte controle. De volgende selectiemethodiek is toegepast:

- Selectie wordt door de externe accountant gemaakt.

4.2.2 Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Hieraan is voldaan.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Uit de steekproef is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Uit de aangeleverde stukken kan worden geconcludeerd dat dit proces beter kan. Onrechtmatigheden zijn niet geconstateerd, echter kan de verwerking vollediger en adequater. Het proces dient duidelijker geborgen te worden in de vigerende systemen waardoor de toets/controle beter en sneller kan.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	De dienst heeft hier een behoorlijke stap gezet door de invoer van PowerBI. Hierdoor is de informatievoorziening correct en tijdig.	

Bankbetalingen:

Na controle van de geselecteerde facturen en betaalvoorstellen, hebben we vastgesteld dat de crediteurennaam, het factuurbedrag en het IBAN-nummer overeenkomen. Bovendien is gecontroleerd of het SHA-getal op de bankafschriften overeenkomt met het SHA-getal op de opdrachtbrieven en of de batchtotalen kloppen met de bankafschriften. De controle op de controletechnische functiescheiding bij betalingen wijst uit dat er twee bevoegde functionarissen betrokken zijn bij de geselecteerde batches volgens het procuratieschema. Procuratieschema gecontroleerd en geen bijzonderheden geconstateerd. Eén functionaris zet de betaling klaar, terwijl de andere de betaling autoriseert. Over het algemeen hebben we vastgesteld dat de interne beheersingsmaatregelen effectief zijn.

Inkoopfacturen:

Na controle van de geselecteerde facturen per kwartaal en de bankafschriften, hebben we vastgesteld dat de crediteuren die betaald werden kloppen. We hebben hierbij de factuurvereisten, verplichtingen, prestatieverklaringen en betalingen gecontroleerd en getoetst of de facturen overeenkomen met de boekingen.

Over het algemeen hebben we vastgesteld dat de interne beheersingsmaatregelen effectief zijn. Tijdens de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) zijn kleine problemen geconstateerd dat sommige crediteuren dubbel staan in de boekhouding, dossiers waren niet compleet of er waren verkeerde document toegevoegd aan een dossier. Dit is direct gecorrigeerd na constatering en heeft niet geleid tot onrechtmatigheden

Memorialen:

Het proces is dit jaar herschreven en in werking getreden. Er is een workflow opgezet voor de controle van memoriaalboekingen, en alle boekingen voor dit jaar zijn via deze workflow verwerkt. Voor het jaar 2024 zijn alle memorialen gecontroleerd. We hebben gecontroleerd of alle benodigde onderliggende stukken aanwezig waren en of de mutaties door de bevoegde functionarissen zijn goedgekeurd. Er zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Bevindingen

Geen onrechtmatigheden geconstateerd.

4.3 AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1

Zorg voor een goede dossiervorming en neem dit op in het proces en controle hierop.

5 GEMEENTELIJKE BIJDAGEN

5.1 INLEIDING

De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage is een inkomstenbron voor de dienst. Deze bijdragen worden per kwartaal gefactureerd op basis van de begroting voor het desbetreffend jaar.

5.2 CONTROLE

5.2.1 Toegepaste selectiemethodiek

Er is voor gekozen om alle ontvangen voorschotten volledig te bekijken. De reden hiervoor is om de volledigheid van de opbrengsten te kunnen waarborgen.

5.2.2 Bevindingen

Controle	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Conform voorschriften en procedures.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Er is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Geen afwijking geconstateerd.	

Uit de controle is geconstateerd dat alle gemeentelijke bijdragen conform de begroting zijn gefactureerd en tevens zijn ontvangen.

Bevindingen

Geen onrechtmatigheden geconstateerd en de opbrengsten zijn volledig verantwoord over het jaar 2024. Alleen bij een deelnemer is het laatste kwartaal pas in januari 2025 betaald.

5.3 AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1

Controleer per kwartaal of de bijdragen op tijd zijn ontvangen.

6 BEGROTINGS- EN KREDIETWIJZIGINGEN

6.1 INLEIDING

De Omgevingsdienst West-Holland wordt in de rechtmatigheid verantwoording als één geheel beschouwd. We hanteren het Programma Milieu als kader en verantwoorden de begrotingsrechtmatigheid op basis van de totale lasten, totale baten en reservemutaties. Daarom beoordelen we de begrotingsrechtmatigheid op dienstniveau in plaats van per afzonderlijk sub-programma. Dit zorgt voor een integrale en realistische benadering van de financiële sturing en verantwoording.

Van begrotingsonrechtmatigheid is sprake als het dagelijks bestuur bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door het algemeen bestuur vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt (1), toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet door het algemeen bestuur zijn vastgesteld (2) en als bij overschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast (3). Bij de controle van de begroting zijn overschrijdingen groter dan de rapportagegrens van €50.000 geconstateerd. Deze worden hieronder nader toegelicht.

6.2 CONTROLE

6.2.1 Controle systematiek

Bruto en netto onrechtmatigheid

Er wordt onderscheid gemaakt tussen bruto- en netto-onrechtmatigheid:

- Bruto-onrechtmatigheid betreft de formele definitie: alle significante afwijkingen boven de rapportagegrens.
- Netto-onrechtmatigheid houdt rekening met wat door het algemeen bestuur als acceptabel wordt beschouwd.

6.2.2 Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Geconstateerd is dat er conform de vigerende regelgeving is gewerkt.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Uit de steekproef is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Uit de steekproef is gebleken dat alle wijzigingen conform zijn vastgelegd.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Geconstateerd is dat de informatievoorziening adequaat is.	

Het totaal aan bruto-onrechtmatigheid bedraagt €1.919.000. Na toetsing aan de afspraken met het algemeen bestuur resteert een netto rechtmatigheidsfout van €0. Dit betekent dat de begrotingsafwijkingen binnen de afgesproken marges vallen. De netto rechtmatigheidsfout overschrijdt niet de verantwoordingsgrens zoals afgesproken met het algemeen bestuur. Op basis hiervan concluderen wij dat de dienst in 2024 financieel rechtmatig heeft gehandeld. Deze conclusie heeft geen impact op het oordeel van de accountant bij de jaarstukken, omdat de accountant de getrouwheid beoordeelt en niet de rechtmatigheid.

Begrotingscriterium	Bedrag
Overschrijding lasten programma's	€ 0
Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€ 1.919.000
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 1.919.000
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is aangeduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 1.919.000
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0

Analyse van de begrotingsoverschrijdingen:

- **Baten (€788.000 onderschrijding)**

Op totaalniveau laat Programma Milieu een onderschrijding van €788.000 zien. Dit komt doordat:

- Er minder kosten zijn gemaakt, waardoor ook minder is doorbelast aan de deelnemers (1-op-1 doorbelasting).
- Subsidieprojecten over meerdere jaren lopen, waardoor sommige subsidies nog niet volledig zijn benut.

De formele onrechtmatigheid bedraagt €788.000, maar wordt als acceptabel beschouwd binnen de afspraken met het algemeen bestuur. De netto-onrechtmatigheid is nihil.

- **Lasten (€990.000 onderschrijding)**

Op totaalniveau laat Programma Milieu een onderschrijding van €990.000 zien. Deze onderschrijding past binnen het bestaande beleid en de afspraken met het algemeen bestuur. Daarnaast geldt:

- De onderschrijding komt deels door lopende subsidieprojecten die over meerdere jaren verdeeld zijn.
- Overschrijdingen of onderschrijdingen in lasten worden 1-op-1 gecompenseerd door extra of lagere baten.

De formele onrechtmatigheid bedraagt €990.000, maar wordt als acceptabel beschouwd binnen de afspraken met het algemeen bestuur. De netto-onrechtmatigheid is nihil.

- **Reserves (€141.000 mutatie)**

De mutaties in de reserves zijn beoordeeld en getoetst op basis van besluiten van het algemeen bestuur. Er is geen reserve gevormd zonder besluit. In 2024 is een bedrag van €141.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve "Opleidingsbudget" voor de ontwikkeling van een nieuw opleidingsplan. De inzet en vrijval van reserves sluiten aan bij de doelstellingen waarvoor ze zijn gevormd. Er is geen onrechtmatigheid vastgesteld met betrekking tot de reservemutaties. Een verdere toelichting op de reserves staat onder de balansrubriek "Staat van reserve".

Jaarlijkse verrekenmethodiek

Volgens de Nota Planning en Control wordt jaarlijks verrekend op basis van gewerkte uren en materiële kosten.

Bevindingen:

Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

6.3 AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1:

We stellen voor de documentatie en rechtvaardiging van begrotings- en kredietwijzigingen te versterken, met een focus op goede vastlegging in het systeem en zorgvuldig versiebeheer van documenten. Hierdoor kunnen we transparantie vergroten en het interne controleproces versterken.

7 OPVOLGING MANAGEMENTLETTER EN ACCOUNTANT

7.1 ADVIEZEN 2023

Proces en bevinding	Actie of adviespunt	Opvolging/ actieplan
Verordeningen: Zorg dat dat alle interne verordeningen up-to-date zijn. In de voorgaande jaren heeft de accountant gevraagd om een analyse uit te voeren op het normenkader en toetsingskader.	Adviespunt: Een analyse uit te voeren op het normenkader en toetsingskader. Op basis van deze analyse adviseren wij om vast te stellen welke (interne) beleidsdocumenten, waaronder de financiële beheersverordening en de controleverordening, aangepast moeten worden. Dit is ook van belang in relatie tot de rechtmatigheidsmededeling die vanaf 2023 afgegeven moet worden door het dagelijks bestuur.	De controleverordening, controleprotocol en controleplan zijn vastgesteld.
Inkoop: Europese aanbestedingsregels worden niet gevolgd bij inkopen waardoor het risico bestaat dat inkopen onrechtmatig plaatsvinden. Op basis van onze werkzaamheden is voor een bedrag aan € 47.988 aan onrechtmatige bestedingen geconstateerd. Het betreft hier bestedingen op een (bestaand) inkoopcontract dat in het verleden ook als onrechtmatig is aangemerkt	Adviespunt: Wij adviseren het bestuur om de interne beheersing op de aanbestedingen aan te scherpen. De afgelopen jaren heeft dit proces nadrukkelijk de aandacht gehad van uw organisatie. Dit heeft echter nog niet voorkomen dat alle lopende contracten opnieuw zijn aanbesteed, waardoor de last op een doorlopend contract als onrechtmatig aan te merken is.	De inkoop- en aanbestedingsbeleid is vastgesteld.
IT-beleidsplan: Binnen de ODWH is geen (zichtbaar) uitgewerkt IT-beleidsplan aanwezig, waarin de uitgangspunten voor IT-beheer en ontwikkelingen zijn beschreven. Hierdoor bestaat het risico dat het beleid niet volledig in de IT-omgeving is ingericht.	Adviespunt: Om in de toekomst monitoring van de IT-omgeving mogelijk te maken adviseren wij om een beleidsplan uit te werken zodat een complete Plan-Do-Check-Act – cyclus kan worden ingericht.	Project is afgerond en het IT beleidsplan is ondergebracht in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma van IM. Thans bevindt dit zich reeds in de afrondende fase van de doorontwikkeling naar de optimale situatie. 97% is cloud based en (door)ontwikkeling is onderdeel van het reguliere beheer.
IT Rechten: Er ontbreken toetsbare beheersmaatregelen binnen uw organisatie, zoals: Uitgifte en controle van unieke gebruikersnamen, Periodieke controle op actieve gebruikers en wachtwoordbeleid, Gestructureerd beheer van	Adviespunt: Wij adviseren om, vanuit een IT-risico analyse te bepalen welke (aanvullende) IT-Beheersingsmaatregelen ingericht moeten worden.	Eind 2024 zijn er op het gebied van IT-rechten afgelopen jaar een aantal maatregelen vanuit de BIO ingevoerd, zoals een semi jaarlijkse controle op de actieve gebruikers en rollen en rechten. Jaarlijks is er een sessie met de leverancier van

rechten (toekennen, wijzigen, intrekken), Controle van systeemrechten conform beleid en Bevoegdheden in AFAS		de ICT infrastructuur en tenant beheerder van de Microsoft 365 omgeving om o.a. het wachtwoordbeleid, nieuwe ontwikkelingen en informatiebeveiliging te bespreken. Daarnaast is de aandacht voor dit onderwerp met de implementatie van de BIO een voortdurend proces. Er ligt op dit moment een MT-stuk om de herziening of nieuwe beleidstukken vast te leggen voor het uitvoeringsbeleid mobile devices en hybride werken, eindgebruikersovereenkomst, bruikleenovereenkomst, geheimhoudingsverklaring, handreiking gebruik AI-tools en de blacklist onveilige apps.
--	--	---

7.2 ADVIEZEN 2024

Proces en bevinding	Actie of adviespunt	Opvolging/ actieplan
Ontbreken intern beleid omtrent activeren activa: Bij onze controle van de investeringen, hebben wij geconstateerd dat er geen activabeleid aanwezig is. Hierdoor zijn er geen vastgestelde richtlijnen, voor het activeren en afschrijven van de investeringen in de materiële vaste activa.	Adviespunt: om duidelijke kaders te scheppen inzake het activeren van materiële vaste activa, inclusief de afschrijvingstermijnen.	In de financiële verordening 2024 is het beleid bepaald in het kader van activering en afschrijving van activa.
Kaders/ verordening/ Verouderd M&O-beleid: Zorg dat dat alle interne verordeningen up-to-date zijn. In de voorgaande jaren heeft de accountant gevraagd om een analyse uit te voeren op het normenkader en toetsingskader.	Adviespunt: de adviezen zijn om duidelijke kaders te scheppen, op korte termijn de financiële verordening aan te passen zodat deze alsnog voldoet aan de nieuwe eisen en een actueel M&O-beleid op te stellen.	De stukken zijn reeds vastgesteld door het AB.
Frauderisicoanalyse: er is geen opgenomen	Adviespunt: het advies is om een frauderisicoanalyse op te stellen en hierover te rapporteren in het jaarverslag.	Zie bijlage 2 van VIC verslag.

Diepgang bestuurlijke rapportage: er wordt enkel op het niveau van de staat van baten en lasten gerapporteerd en niet over de balans en de investeringen.	Adviespunt: het advies is te rapporteren over de balans en de investeringen in het boekjaar.	Gerapporteerd in de 2 ^e Burrap 2024.
Interne beheersing IT Toegangsbeveiliging Netwerk: <ul style="list-style-type: none">- beperkte interne beheersprocessen aanwezig zijn binnen ODWH.- 24 accounts met hoge rechten een wachtwoord hebben zonder periodiciteit.	Adviespunt: <ul style="list-style-type: none">- het advies is om de actualiteit van de gebruikers te controleren en deze controle te documenteren.- afspraken maken met de leverancier over het terugbrengen van het aantal admin accounts op netwerkniveau.	Er zijn 15 accounts opgeschoond, en de 90-dagen periodiciteit is ingesteld in Azure AD. Er is een tegel op intranet Westweb gekomen waar iedereen een datalek of een beveiligingsincident kan melden.
Toegangsbeveiliging & wijzigingsbeheer AFAS Profit: <ul style="list-style-type: none">- geen interne beheersprocessen vastgesteld, zoals periodieke controle op gebruikers of een formele in- en uitdienstprocedure.- er geen zichtbare periodieke controle plaats vindt op de functie-autorisatiematrix, echter is wel logging aanwezig maar is deze wordt niet zichtbaar beoordeeld.- Bij AFAS worden de wijzigingen doorgevoerd door de leverancier van de applicatie. De interne beheersing met betrekking tot het wijzigingsbeheerproces is opgenomen in de ISAE met betrekking tot AFAS. Er is geen zichtbare controle op de assurance verklaring	Adviespunt: <ul style="list-style-type: none">- regelmatig de actualiteit van de gebruikers te controleren en deze controle te documenteren.- de implementatie van een periodieke controle op de actieve gebruikers en de behorende rechten uit te voeren en de bevindingen hiervan vast te leggen.- de ISAE 3402 type II jaarlijks formeel door te nemen en dit vast te leggen om eventuele bevindingen tijdig op te sporen.	Controles op gebruikers, wachtwoordbeleid en rollen worden twee keer per jaar uitgevoerd en vastgelegd als onderdeel van de BIO- implementatie onder leiding van de CISO. Workflows voor in- en uitdiensttreding zijn ingeregeld in AFAS. We krijgen jaarlijks achteraf een assurance verklaring van AFAS, IJK en Esprit ICT. Detron is overgenomen door een ander bedrijf namelijk Esprit ICT Digital Workspace and Cloud BV.
Beleid en plannen IT: <ul style="list-style-type: none">- geen ticketsysteem van registratie van incidenten.- er wordt geen toetsbare beheersingsmaatregelen uitgevoerd.- periodieke controle op actieve gebruikers en periodieke controle op de inrichting van wachtwoordbeleid.		Het ticketingsysteem van Esprit biedt inzicht in incidenten, problemen en verzoeken van gebruikers en beheerders. Tijdens het maandelijkse serviceoverleg met Esprit wordt de rapportage uitgebreid besproken. Halfjaarlijks worden de interne controles/audits uitgevoerd. De procedures worden vastgesteld en opgeslagen in de BIO, het informatiebeveiligingsdocument.

Back-ups: er wordt aangegeven dat Detron back-ups periodiek en incrementeel worden gemaakt en extern worden opgeslagen. Er wordt een dagelijkse back-up gemaakt, waardoor het dataverlies maximaal 24 uur is.

Recovery: vindt plaats op een vervangende (virtuele) apparatuur.

Uitwijk: Er is geen uitwijkprocedure. Deze is out of scope in de dienstverlening van Detron.

ODWH heeft op verschillende plekken disaster recovery belegd. Er wordt in eerste stap geback-uppt bij Microsoft, daarnaast is er ook een secundaire back-up gedraaid bij Esprit. Daarbij is veel van de data in IAAS applicaties belegd, zoals Powerbrowser en AFAS, waarvan ook een dagelijkse back-up trekken naar ons eigen Datawarehouse. We vinden dat we hier voldoen.

8 FRAUDERISICOANALYSE

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en tijdig detecteren van fraude berust bij het Dagelijks Bestuur. De nadruk ligt hierbij op het voorkomen van fraude. Hierdoor neemt de gelegenheid tot het plegen van fraude af. En worden personen ervan weerhouden om fraude te plegen. Dit vanwege de waarschijnlijkheid dat die fraude wordt gedetecteerd en bestraft.

Proces activiteit en Risico-omschrijving per programma	Waarschijnlijkheid	Financiële impact	Overall risico	Niet financiële impact	Beheersmaatregelen	Inschatting netto (rest)risico
Bedrijfsvoering	Laag: <25% middel: 25-75% Hoog: >75%	Laag: <100.000 middel: 100.000 - 500.000 Hoog: 500.000>	Op basis van kans*impact			
Personeels- administratie: Het risico dat in de personeels-en salarisadministratie personen zijn opgenomen die niet meer in dienst zijn.	Laag	Laag	Middel	Middel	Invoer van nieuwe medewerkers kan alleen op basis van een gevuld dossier (arbeidsovereenkomst door leidinggevende e.d.). Middels personeelsrapportages wordt periodiek bijgehouden of de personeelsoverzichten kloppen.	Hoewel mutatielijsten voor personeel achteraf worden gecontroleerd vindt de opvoer van een nieuwe medewerker conform het 4 ogen principe plaats via Afas-insite. Echter is het wel mogelijk om rechtsstreeks via Afas-Profit om personen in de financiële administratie op te voeren die niet in dienst zijn. Daarnaast is het functioneel beheer (toekennen van betaalrechten etc.) in de financiële applicatie ook extern belegd bij IJK (externe partij en meerdere personen) belegd. Hiermee hebben we onvoldoende zicht op de functiescheiding als zaken rechtsstreeks in de Afas-Profit. Dit vormt een risico Adviespunt: De rechten bij IJK (EXTERNE partij) herzien en beperken. HR dient de mutatielijst maandelijks voor de salarisbetaling te controleren om risico te beperken.

Facturen: Het risico dat spookfacturen worden betaald of dat de overeengekomen prestatie niet geleverd is.	Laag	Laag	Laag	Laag	Er vindt een automatisch check op KVK-gegevens door AFAS. Ook doen we een extra verificatie indien een crediteur verzoekt om wijziging van betaalrekening.	Laag: het restrisico is aanvaardbaar gezien de aanwezige functiescheiding en technische controles.
Prestatielevering: Het risico dat een factuur wordt betaald zonder een prestatie.	Laag	Laag	Middel	Middel	Waar mogelijk worden vooruitbetalingen beperkt en vervangen door gespreide betalingen of, bij voorkeur, betaling na levering. Daarnaast worden contractuele afspraken gemaakt over terugbetaling bij niet-levering.	Laag: het restrisico is aanvaardbaar gezien de aanwezige functiescheiding en technische controles.
Handmatige betalingen: Het risico dat op onrechtmatige wijze gelden van de bank worden onttrokken.	Laag	Laag	Laag	Laag	Bevoegdheden zijn conform interne procedures in betaalapplicaties ingeregeld. Er is functiescheiding tussen declarant en akkoord en het klaarzetten van de betaling en het fiatteren akkoord bankbetaling.	Laag: restrisico is aanvaardbaar gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is.
Crediteuren Batchbetalingen: Het risico dat op onrechtmatige wijze gelden van de bank worden onttrokken, bijvoorbeeld door manipulatie van gecontroleerde betaalvoorstellen	Laag	Laag	Laag	Laag	Bevoegdheden zijn conform interne procedures in de betaalapplicaties ingeregeld. Er is een duidelijke functiescheiding tussen het indienen van declaraties, het goedkeuren daarvan en het klaarzetten en fiatteren van bankbetalingen. Daarnaast wordt het veld Integriteitskenmerk gebruikt als controlemechanisme; dit is een hash-controle die door Profit wordt berekend op basis van de rekeningnummers en bedragen in het bestand. Bij elke aanpassing in het betaalvoorstel genereert AFAS	Laag: het restrisico is aanvaardbaar gezien de aanwezige functiescheiding en technische controles.

					automatisch een nieuw integriteitskenmerk, waardoor manipulaties direct zichtbaar worden.	
Inkopen: Het risico dat inkoop van goederen en of diensten niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangenverstrengeling ontstaat.	Laag	Laag	Laag	Laag	Er is een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld dat in lijn is met de aanbestedingswet 2012. Elke zes maanden wordt een spendanalyse uitgevoerd om potentiële overschrijdingen van de aanbestedingsgrens te identificeren.	Laag: restrisico is aanvaardbaar gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is
Memoriaalboekingen: Het risico dat bewust een onrechtmatige memoriaalboeking, verkeerde boekjaar, waardering of kostentoerekening.	Laag	Middel	Middel	Middel	Er is functiescheiding tussen het opstellen en fiatteren van memoriaalboekingen of klaarzetten van betalingen en uitbetalen. Er is functiescheiding tussen opstellen van rapportages en interne controle.	Laag: restrisico is aanvaardbaar gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is.
Declaraties: Het risico dat bewust een onrechtmatige memoriaalboeking, verkeerde boekjaar, waardering of kostentoerekening (verslaggevingsfraude).	Middel	Laag	Laag	Laag	Declaraties worden geaccordeerd door een leidinggevende. Betalingsbewijzen dienen te zijn toegevoegd. Er is functiescheiding tussen klaarzetten betaling, accorderen en uitbetalen.	Laag: restrisico is aanvaardbaar gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is.

Beheer IT-systemen: Het risico dat onbevoegd gebruik gemaakt wordt van gegevens.	Laag	Laag	Laag	Laag	Op basis van functieprofielen worden bevoegdheden toegekend. Bij einde of wijziging dienstverband worden applicaties afgesloten. Periodiek wordt er controle uitgeoefend op het tijdig afsluiten van accounts. Bij tijdelijk personeel wordt er met een einddatum gewerkt m.b.t. toegang van applicaties. Er is een vastgesteld informatiebeveiligingsbeleid.	Laag. restrisico aanvaardbaar is gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is.
Reserves: Het niet inzichtelijk maken van de beklemming van de reserves, waardoor een grotere of kleiner bestedingsruimte aanwezig lijkt dan in werkelijkheid het geval is.	Laag	Middel	Laag	Laag	Functiescheiding tussen besluitvorming Bestuur en administratieve verwerking.	Interne controle op juistheid mutaties reserves.
Voorzieningen: Het niet vormen van verplichte voorzieningen volgens verslaggevingsvoorschriften (zoals niet-bestede verlofuren of concrete risico's/claims) om het resultaat te beïnvloeden.	Laag	Middel	Laag	Laag	Deugdelijke risicoanalyse en toetsing risicoanalyse door controller. Interne controle op rechtmatige besteding aan de hand van controle protocol.	Interne controle op juistheid mutaties voorzieningen.